

рішення. Важливим також є здатність системи протистояти збоям та хакерським атакам. Відповідність системи етичним принципам і міжнародному гуманітарному праву.

При подальшому дослідженні даної теми виникає питання про те, хто несе відповідальність за дії системи ШІ, яка завдала шкоди. Це може бути виробник, оператор ОВТ, розробник алгоритму чи державний замовник, який поставив ОВТ з алгоритмами ШІ на озброєння.

Наступним постає питання захисту персональних даних, оскільки системи ШІ часто використовують великі обсяги даних. Необхідно забезпечити захист персональних даних, які обробляються такими системами.

Підсумовуючи сказане, можна виділити наступні напрямки розвитку законодавства щодо ОВТ з алгоритмами ШІ:

- розробка спеціального закону, про регулювання ШІ в ОВТ;
- внесення змін до існуючих законів;
- розробка національних стандартів для сертифікації ОВТ з ШІ;
- участь у розробці міжнародних стандартів і правових норм у цій сфері.

Отже, в майбутньому, сертифікація ОВТ з використанням алгоритмів ШІ буде досить важливим питанням. Сертифікація є складним і багатограним процесом, який вимагає комплексного підходу. Для забезпечення безпеки та ефективності застосування систем ШІ в ОВТ необхідно розробити чіткі правові та технічні вимоги.

В перспективах подальших наукових досліджень важливо зосередити увагу на таких напрямках наукових досліджень: проведення детального аналізу існуючої нормативної бази та міжнародного досвіду; залучення до розробки законодавства фахівців у галузі права, штучного інтелекту, оборонної промисловості та етики; створення робочої групи для розробки національних стандартів сертифікації; співпраця з міжнародними організаціями в цій сфері.

Грінка Т.І., канд. екон. наук., доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ЕТАПИ ВПРОВАДЖЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В КОРПОРАТИВНУ СТРАТЕГІЮ ТА РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЦЬОМУ ПРОЦЕСІ

Актуальність теми визначається сучасними глобальними викликами, які вимагають від бізнесу активних дій на підтримку екологічних та соціальних цілей. В умовах зростання екологічної кризи, змін клімату, а також посилення уваги до соціальної відповідальності з боку споживачів, інвесторів та регуляторних органів, впровадження принципів сталого розвитку стає ключовим елементом для забезпечення довгострокової конкурентоспроможності компаній.

Штучний інтелект відіграє важливу роль у цьому процесі, надаючи нові можливості для збору та аналізу даних, моніторингу екологічних показників та оптимізації використання ресурсів. Завдяки інноваційним рішенням штучного інтелекту компанії здатні знижувати викиди, зменшувати витрати енергії, удосконалювати управління ланцюгами постачання та розробляти екологічно чисті продукти і технології. Крім того, штучний інтелект допомагає адаптувати корпоративні стратегії до постійних змін у зовнішньому середовищі, моделюючи різні сценарії сталого розвитку та прогнозуючи їхні наслідки. Загалом, вивчення етапів інтеграції сталого розвитку в корпоративну стратегію та можливостей ШІ сприятиме розробці ефективних і дієвих рішень, орієнтованих на побудову відповідального бізнесу, який здатен адаптуватися до нових викликів і сприяти загальному добробуту суспільства.

Метою дослідження є конкретизація концептуального підходу до поетапної інтеграції принципів сталого розвитку в корпоративні стратегії з використанням інструментів штучного інтелекту.

Розуміння ключових стадій інтеграції сталого розвитку є критично важливим для корпорацій, які прагнуть реалізувати принципи відповідального бізнесу та досягти довгострокового успіху.

Перша стадія, що включає відповідність законодавчим вимогам, вимагає регулярних аудитів для перевірки дотримання екологічних, соціальних та економічних норм. Це може включати перевірки викидів, управління відходами та моніторинг умов праці. Важливо також організувати навчання для співробітників, аби вони були обізнані про актуальні вимоги. Регулярний перегляд і оновлення політик і процедур забезпечить відповідність новим законодавчим змінам.

Друга стадія охоплює корпоративну соціальну відповідальність, що проявляється через різноманітні ініціативи на благо працівників і місцевої громади. Для цього доцільно проводити дослідження, щоб виявити потреби громади, на основі яких розробляються програми CSR. Співпраця з неурядовими організаціями може посилити соціальні проекти, а залучення працівників у ці ініціативи сприятиме підвищенню їхньої мотивації та лояльності.

Інтеграція сталого розвитку в компанії також пов'язана з економічними драйверами, такими як підвищення ефективності і зменшення витрат. Для досягнення цього важливо інвестувати в енергоефективні технології, переходячи на відновлювальні джерела енергії, а також розробити стратегії для управління відходами, включаючи повторне використання та переробку. Оцінка ризиків, пов'язаних зі сталим розвитком, допоможе зрозуміти потенційні загрози і адаптувати бізнес-процеси відповідно до них.

Сталий розвиток як стратегія передбачає використання принципів сталого розвитку для створення нових цінностей та бізнес-моделей. Розробка інноваційних продуктів із використанням екологічних матеріалів, а також створення партнерств з іншими компаніями і науковими установами сприятиме розвитку нових технологій та ринків. Важливо також запровадити системи моніторингу та звітності, які дозволять оцінити ефективність реалізованих стратегій та внести корективи, якщо це необхідно.

Залучення усіх зацікавлених сторін у процес впровадження сталого розвитку, забезпечення прозорості в звітності та формування корпоративної культури, що підтримує ці принципи, допоможе підприємству стати більш стійким, конкурентоспроможним та соціально відповідальним.

Штучний інтелект надає кілька ключових можливостей для підтримки та трансформації процесів сталого розвитку в корпоративних стратегіях:

1. Аналіз великих обсягів даних та прогнозування (ШІ може обробляти великі масиви даних в режимі реального часу, що дозволяє передбачати екологічні та соціальні ризики, відстежувати стан навколишнього середовища і прогнозувати наслідки змін клімату). Очевидно, це допомагає компаніям планувати заходи із запобігання негативним екологічним впливам;

2. Оптимізація ресурсів (алгоритми ШІ допомагають оптимізувати використання природних ресурсів, таких як вода та енергія, знижуючи витрати та мінімізуючи негативний вплив на довкілля. Наприклад, в енергетиці ШІ використовується для оптимізації енергоспоживання та скорочення викидів CO₂);

3. Управління відходами (ШІ допомагає автоматизувати та оптимізувати процеси переробки відходів, полегшує розподіл і сортування, що підвищує ефективність використання ресурсів. Завдяки цьому компанії можуть краще контролювати свої операційні процеси і зменшувати вплив на екологію);

4. Ефективне управління ланцюгами постачання (за допомогою ШІ компанії можуть відстежувати весь ланцюг постачання і швидко реагувати на потенційні проблеми — від етичності отримання ресурсів до зниження логістичних витрат);

5. Розвиток “зелених” технологій та інновацій (ШІ сприяє дослідженню і розробці екологічно чистих технологій, таких як відновлювана енергія або альтернативні матеріали. Наприклад, алгоритми можуть допомогти оптимізувати процеси виробництва сонячних панелей або енергозберігаючих батарей);

6. Моніторинг та оцінка впливу на довкілля(ШІ використовується для контролю за екологічними показниками в реальному часі — від вимірювання рівня викидів до відстеження стану природних ресурсів);

7. Підтримка соціальних аспектів сталого розвитку (ШІ може аналізувати потреби споживачів і співробітників, оцінювати рівень їхнього задоволення і виявляти сфери для підвищення соціальної відповідальності);

8. Моделювання сценаріїв сталого розвитку (використовуючи інструменти ШІ, компанії можуть моделювати різні сценарії і оцінювати довгострокові наслідки своїх стратегічних рішень).

Завдяки цим можливостям ШІ стає потужним інструментом не лише для інтеграції сталого розвитку, але й для постійного вдосконалення стратегій, орієнтованих на довгострокове збереження природних ресурсів, зниження впливу на довкілля та поліпшення умов для суспільства.

Таким чином, процес інтеграції сталих практик у корпоративну стратегію є поетапним і включає такі основні етапи: оцінка та визначення потреб у сталому розвитку, планування та розробка стратегічних цілей, впровадження конкретних ініціатив, моніторинг результатів та адаптація стратегії за необхідності. На кожному з цих етапів ШІ може виступати як інструмент для підвищення ефективності: надає компаніям значні можливості для впровадження сталого розвитку, дозволяючи аналізувати великі обсяги даних, моделювати сценарії та автоматизувати процеси, що позитивно впливає на екологічну, соціальну та економічну стійкість.

Література:

1. Розпорядження КМУ від 02 грудня 2020 р. № 1556-р «Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні» / Кабінет Міністрів України. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-konceptsiyi-rozvitku-shtuchnogointelektu-v-ukrayini-s21220>

2. Богом'я В.І., Гудзь А.С. Штучний інтелект: сучасний стан і перспективи застосування. *Modern Information Technologies in the Sphere of Security and Defence* No 1(46). 2023. URL: <https://sit.nuou.org.ua/article/view/275444/275125>

3. Селюченко Н.Є. , Данилович Сталий розвиток підприємства, як необхідна умова успішного функціонування бізнесу та його взаємозв'язок зі сталим розвитком соціально-економічних систем вищого рівня. *Економіка та управління підприємствами. Інфраструктура ринку*. Випуск 29.2019. С.299-304 http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/29_2019_ukr/48.pdf

4. Сталість українського бізнесу під час війни: що показав “Індекс КСВ 2023” URL: <https://thepage.ua/ua/rating/stalist-ukrayinskogo-biznesu-pid-chas-vijni-sho-pokazav-indeks-ksv-2023>

5. Мацерук А. Застосування штучного інтелекту в контексті сталого розвитку. *Вісник Хмельницького національного університету* 2024., № 2 URL:

Грінка Т.І

к.е.н. доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності

Іщенко Є.О., здобувач гр. МІТ-23М

Центральноукраїнський національний технічний університет

ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Сьогоднішній рівень розвитку цифрових технологій суттєво трансформує підходи до управління підприємствами та дає змогу компаніям оптимізувати витрати ресурсів та процесів. Переслідувати власні цілі в умовах стійкої динаміки бізнес-середовища тепер недостатньо – швидка адаптація та впровадження інновацій стає запорукою успіху. Цифрова